

FEN VE TEKNOLOJİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ KPSS'YE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Özkan YILMAZ

Y.Doç.Dr., Erzincan Üniversitesi, ozkanyilmaz@erzincan.edu.tr

Received: 18.06.2015

Accepted: 02.02.2016

ÖZ

Türkiye’de öğretmenlik mesleğine girişte kullanılan yöntem Kamu Personeli Seçme Sınavıdır (KPSS). Öğretmen adayları bu sınav sonucuna göre mesleğine atanmaktadır. Bu araştırmanın amacı, fen ve teknoloji öğretmeni adaylarının, KPSS’ye yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma, 2013 yılı bahar yarıyılında, bir devlet üniversitesindeki Fen ve Teknoloji Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören 1. , 2. , 3. ve 4. sınıf toplam 113 öğrenci ile yürütülmüştür. Nitel araştırma yaklaşımı, kullanılan bu çalışmada öğrenci görüşlerini değerlendirmek için beş sorudan oluşan açık uçlu yazılı form kullanılmış; Öğrenci cevapları bu formlar aracılığı ile yazılı olarak toplanmıştır. Bulgular incelendiğinde KPSS sınavında yapılan düzenleme ile getirilen alan sınavının yerinde bir düzenleme olduğunu göstermiştir. Sınav için yapılacak yeni düzenlemelerde mülakat ve uygulama sınavlarının da eklenmesi düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: Fen ve teknoloji, KPSS, öğretmen seçimi.

INVESTIGATION OF SCIENCE AND TECHNOLOGY PRE-SERVICE TEACHERS' VIEWS ON KPSS

ABSTRACT

The methodology that used in introduction to teaching profession in Turkey is The Public Personnel Selection Examination (PPSE). The aim of this study is to reveal the opinions of candidates of Science and Technology Teachers on PPSE. In this study that qualitative research approach is used, the open-ended written form consists of five questions is used to define students' approaches. Students' answers were collected written via these forms. Content analysis was done for 113 written documents in this study which is conducted with the student who study at science and technology teaching department from grade 1 to 4. Findings show that field exam that was added in 2013 to KPSS exam is good to practice. It can be also taught that oral interview and practice exam can be added when new regulations are done.

Keywords: Science and technology, KPSS, teacher choice.

1. GİRİŞ

Eğitimin üç temel ögesi öğretmen, öğrenci ve öğretim programıdır. Bu öğelerden öğretmen, stratejik öneme sahiptir (Erden, 1998, 2005). Bu nedenle uzun yıllardan beri öğretmenin eğitimi, seçimi ve istihdam edilmesi tartışma konusu olmuş ve çözüm için farklı modeller uygulanmıştır (Eraslan, 2004). Günümüzde öğretmen

eğitimini eğitim fakülteleri üstlenmiş olup, kamu alanlarında istihdamı öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile sağlanmaktadır.

KPSS, kamu alanında çalışacak olan öğretmenlerin yanında mühendislik, idari bilimler, sağlık gibi çok çeşitli alanlardan başvuru yapan adayların seçiminde kullanılan bir sınavdır (ÖSYM, 2007). Farklı alanlardan farklı nitelikteki kişilerin mezun olduğu düşünüldüğünde, uygun ölçme ve değerlendirmenin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Ölçme ve değerlendirme eğitim alanında sıklıkla kullanılan iki terimdir. Ölçme, bir olgunun veya özelliğin rakamlarla tanımlanmasıdır. Bu yönü ile ölçme daha çok istatistiksel bir terimdir. Değerlendirme ise, bir öğrencinin öğrenmesine yönelik bilgi edinme süreci olarak tanımlanabilir. Değerlendirme bir konu veya ünite sonu yapılan formal değerlendirme şeklinde veya her hangi bir çalışma grubunda başarılı, öne çıkan öğrencinin belirlenmesine yönelik gözlem olabilmektedir (Woolfolk, Hughes ve Walkup, 2008). Gözlemlere bağlı değerlendirmeler, öğretmenin bireysel görüşlerine bağlı olduğu için öğrencilerin okul programına göre akademik ilerleme düzeyleri ve diğer akranları arasındaki başarı yeri hakkında yeterli bilgi sağlamamaktadır. Bu nedenle eğitim alanında daha çok formal değerlendirmeler kullanılmaktadır (Evers ve Walberg, 2004).

Formal değerlendirmeler farklı öğrenme-öğretim alanlarında öğrencilerin durumlarını değerlendirmek için kullanılmaktadır. Formal değerlendirmelerde testler ve test sonuçları rapor edilmektedir. Test sonuçları tek başına bir anlam kazanmadığı için belirli bir kritere bağlı olarak yorumlanması gerekmektedir. Yorumlamalar genellikle iki şekilde yapılmaktadır. Bunlardan ilki norm kaynaklı test yorumlama (norm-referenced test interpretation) diğeri ise kriter kaynaklı test yorumlama (criterion-referenced test interpretation) dır (Reynolds, Livingston ve Willson, 2006).

1.1. Norm Kaynaklı Test Yorumlama (norm-referenced test interpretation)

Bir testten alınan puanın anlamlandırılabilmesi için belirli bir norm kullanılmaktadır. Bu norm alınan puanın özel bir grup içerisindeki seviyesine bağlı performansını belirlemektedir. Bireyin almış olduğu ham puan bu norm çerçevesinde değerlendirilerek grup içerisindeki seviyesi (ortalamadan yüksek, düşük veya ortalama civarı) belirlenir. Bu seviye öğrencilerin testlerden aldıkları sonuçların kıyaslanması veya öğrenciler arasında bir rekabetin oluşmasında etkilidir. (Woolfolk vd., 2008). Eğitim alanında; bir okuldaki sınıfların başarı düzeylerinin birbiri ile kıyaslanması, ülke genelinde yapılan sınavların yıllara göre kıyaslanması gibi çeşitli norm kaynaklı test yorumlamaları yer almaktadır.

1.2. Ölçüt Kaynaklı Test Yorumlama (criterion-referenced test interpretation)

Öğrencinin sınavdan aldığı puanı başka bir öğrencinin aldığı puanla kıyaslama yerine, sınava giren kişinin gerçekte ne bildiği veya ne yapabildiğini konusunda açıklama getirir (Reynolds vd., 2006). Öğrenci başarısı öğrenim çıktılarına bağlı olarak belirlenen bir ölçüte göre değerlendirilir (Bloxham ve Boyd, 2007).Örneğin kimin araba kullanabileceğine karar verilirken nasıl bir performansın ortaya konması konusunda bir kıstas belirlenir.

Buna göre kişi, katılımcılar arasında çok yüksek sınav puanına sahip olsa bile, kırmızı ışıkta geçmesi sürücü lisansı alabilmesi için uygun aday olmadığını göstermektedir (Woolfolk vd., 2008).

Ölçüt belirleme süreci aslında örtülü olarak belirlenen bir norma bağlıdır. Bu norm genellikle yüzde yüze tamamlanacak şekilde belirlenir (Bloxham ve Boyd, 2007). Örneğin öğretmen, başarı için %70 ölçüt belirleyebilir. Hedeflenen öğrenme çıktılarının %70'ini kazanan öğrenciler başarılı sayılır. Çoğu zaman bu ölçütü belirleyebilmek zor olduğu için genellikle norm kaynaklı değerlendirme yapılmaktadır.

1.3. Akademik Başarı ve Test Yorumlama Tipleri

Norm kaynaklı veya ölçüt kaynaklı test yorumla tiplerinden hangisinin tercih edileceği, eğitim öğretim alanında yapılan sınav çeşitlerine bağlıdır. Bu sınavlardan biri başarı testidir. Başarı testi sonuçlarının öğrenme çıktılarına bağlı akademik başarıyı tam olarak ölçebildiğini söyleyebilmek güçtür (Evers ve Walberg, 2004). Belirli bir müfredata bağlı olarak edinilen bilgilerin ölçümünde kullanılan bu testlerin hazırlanması akademik çalışmalar sonucu ortaya çıkan teorilerle yakından ilişkilidir. Testler bu teorilere bağlı olarak hazırlanmasına karşın bugün eğitim alanında yapılan pek çok sınav sadece belirli bir zaman dilimi içerisinde yer alan anlık bir ölçüm sonucunu vermektedir. Öğrencinin bilişsel yapısını veya öğrenmeye bağlı bilişsel yapısındaki değişimin tam olarak ölçülebilmesi mümkün olmamaktadır (Pellegrino, Chudowsky ve Glaser, 2001). Bununla birlikte iyi hazırlanmış başarı testleri öğrencilerin akademik bilgi ve becerilerini belirlemede güvenilir bir ölçme yolu olarak kabul edilir (Evers ve Walberg, 2004).

Belirli bir grup içerisinde başarılı bireylerin seçimi için norm kaynaklı test yorumlama, genelde eğitim alanında tercih edilen test yorumlama tipidir. Ülkemizde öğrencilerin akademik başarılarına göre bir sıralama yapan ve bu sıralamaya bağlı olarak gruptaki başarılı öğrencilerin belirlenmesine yönelik olarak eğitimin farklı kademelerinde farklı sınavlar yapılmaktadır. Bu sınavlar: ilköğretim sonrası Temel Öğretimden Orta Öğretime Geçiş Sınavı (TEOG), yükseköğretime yerleştirmeye yönelik Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) ve lisans sonrası kamu alanında işe alıma yönelik Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) şeklinde sıralanmaktadır. Bu üç sınav türü temelde gruptan başarılı bireylerin seçimini hedeflemektedir. KPSS o mesleği icra edebilecek kişiler arasından en iyi olanı seçmeyi hedeflemektedir. Bu durumda sınavın mesleğin özelliklerini ölçen bir sınav niteliğinde olması beklenmektedir. Farklı türden mesleklerin olduğu düşünüldüğünde yapılacak sınavın bu özellikleri nasıl ölçebileceği zaman zaman tartışma konusu olmuştur. KPSS'nin kavrama, muhakeme, düşünme ve alan bilgilerini ölçen bir sınav olması, (Eskicumalı, 2013) sınavın artı yönü olarak değerlendirilebilir. Ancak, her meslekte olduğu gibi öğretmenlik görevini icra edecek kişinin mesleki alanında yeterli olması, bu yeterlik durumunun ölçülmesi ve böylece nitelikli öğretmenin seçilebilmesi arzu edilen bir durumdur.

Toplumsal şekillenmesinde önemli bir yer tutan öğretmenlik mesleğinin yeterlik alanları çok çeşitlilik göstermektedir. MEB (2004b), bu yeterlikleri; 6 yeterlik, 31 alt yeterlik ve 233 performans göstergesi olarak belirlemiştir. Genel anlamda tüm öğretmenlerin bu yeterliklere sahip olması beklenmektedir. Bununla birlikte her bir öğretmenlik alanında da farklı özel alan yeterlikleri olması gerektiği MEB tarafından belirlenmiştir. Bu

yeterliklerin neler olması gerektiği konusunda Fen ve Teknoloji Öğretmeni Özel Alan Yeterliklerinin aşağıdaki şekilde sıralandığı görülmektedir (MEB, 2004a):

- Öğrenme-öğretme sürecini planlama ve düzenleme,
- Bilimsel, teknolojik ve toplumsal gelişim,
- Gelişimleri izleme ve değerlendirme,
- Okul, aile ve toplumla işbirliği,
- Mesleki gelişimi sağlama.

Fen ve Teknoloji Öğretmenliği özel alan yeterliklerinin 5 farklı alanda çeşitlilik gösterdiği dikkate alındığında, farklı bir ölçme-değerlendirme sisteminin uygulanması gerektiği düşünülebilir. Zaman içerisinde sınavın yeterli ve uygunluğu yönünde yeni düzenlemeler yapılmaktadır. En son 2013 yılında getirilen ‘alan bilgisi’ bunlardan biridir. Sınava giren adayların zaman zaman dile getirdikleri “Alana özel sınav yapılmalı.” şeklindeki görüşleri dikkate alındığında, sınav sisteminde yapılan değişikliğin yerinde bir düzenleme olduğu söylenebilir. Ancak, bu düzenlemenin fen ve teknoloji öğretmenlerinin özel alan yeterlikleri dikkate alındığında, yeterli bir düzenleme olup olmadığı konusunda kesin bir sonuç sağladığını söylemek zordur.

Bu çalışmada, “Fen ve Teknoloji Öğretmenliğine atanacak olan bir öğretmen adayının seçiminde KPSS’nin tek başına yeterliği ve alternatif bir sınav sistemine ihtiyaç olup olmadığı yönünde öğretmen adaylarının görüşleri nasıldır?” sorusuna cevap aranmıştır.

Bu genel soruya cevap verebilmek için aşağıda yer alan alt sorulara cevap aranmıştır.

- Öğretmen adaylarının KPSS sınavına yönelik olumlu görüşleri nelerdir?
- Öğretmen adaylarının KPSS sınavına yönelik gördükleri olumsuz yönler nelerdir?
- Öğretmen adayları KPSS’de nasıl bir düzenleme yapılmasının uygun olacağını düşünmektedir?
- Öğretmen atamaları için gereken ölçme-değerlendirme sisteminin özellikleri hakkında öğretmen adaylarının görüşleri nasıldır?
- Öğretmen adaylarının, Fen ve Teknoloji Öğretmenliğine atama için gereken farklı bir sınavın gerekliliğine yönelik görüşleri nasıldır?

2. YÖNTEM

Bu araştırmada, betimleyici araştırma metodu kullanılmıştır. Betimleyici araştırma metodu çoğu eğitim araştırmalarında bir durumu tanımlama ve yorumlamak için kullanılır. Bu gibi çalışmalar; bireyler, gruplar, kurumsal yapılar, metotlar ve materyalleri tanımlama, eşleştirme, karşılaştırma, sınıflandırma, analiz etme ve yorumlamak için yapılan çalışmaları içermektedir (Cohen, Manion ve Morrison, 2007). Veri toplamak için genellikle araştırmacı tarafından hazırlanan belirli bir alana özgü sorular kullanılmaktadır (Lodico, Spaulding ve Voegtler, 2006). KPSS’ye yönelik görüşleri değerlendirmek için beş açık uçlu soru Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümünde öğrenim gören öğrencilere yöneltilmiş ve elde edilen cevaplar veri seti olarak kullanılmıştır.

2.1. Örneklem

Fen ve Teknoloji Öğretmeni adaylarının KPSS'ye yönelik görüşlerinin incelendiği bu çalışma için örneklem belirlenirken, bölümde öğrenim gören tüm sınıflardaki öğrenciler öğretmen adayı olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle, örnekleme tekniği olarak olasılıklı olmayan tekniklerden, amaçlı örnekleme kullanılmıştır (Gülbüz ve Şahin, 2014). Yakın zamanda kurulan orta büyüklükteki bir üniversitenin, eğitim fakültesi fen bilgisi öğretmenliğinde öğrenim gören toplamda 113 öğrenci görüşü değerlendirilmiştir. Görüşler cinsiyete göre, %38.58 erkek ve %61.06 kız öğrenciler olarak ağırlıklı yer almaktadır. Ayrıca sınıflar bazında görüşlerin dağılımı, %35.04 birinci sınıf, %20.35 ikinci sınıf, %27.43 üçüncü sınıf ve %16.81 dördüncü sınıf öğrencileri olarak yer almıştır. Çalışma, 2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde yapılmıştır.

2.2. Veri toplama aracı

Öğrenci görüşleri önceden hazırlanmış açık uçlu 5 sorudan oluşan hazır form ile toplanmıştır. Bu sorular hazırlanırken akademik bir dil yerine öğrencilerin gündelik konuşma dilindeki tasvirleri (ör: iyi yönü, kötü yönü gibi) soru kalıpları kullanılmıştır. Hazır formda yer alan sorular şu şekilde sıralanmıştır;

- KPSS'nin beğendiğiniz olumlu yönü nedir?
- KPSS'nin beğenmediğiniz olumsuz yönü nedir?
- KPSS'de nasıl bir düzenleme yapılmalı?
- Nasıl bir ölçme-değerlendirme sistemi gerekir? Öneriniz nedir?
- Fen ve Teknoloji Öğretmenliğine atanacak bir öğretmen adayı için farklı bir sınav gerekir mi? Öneriniz nedir?

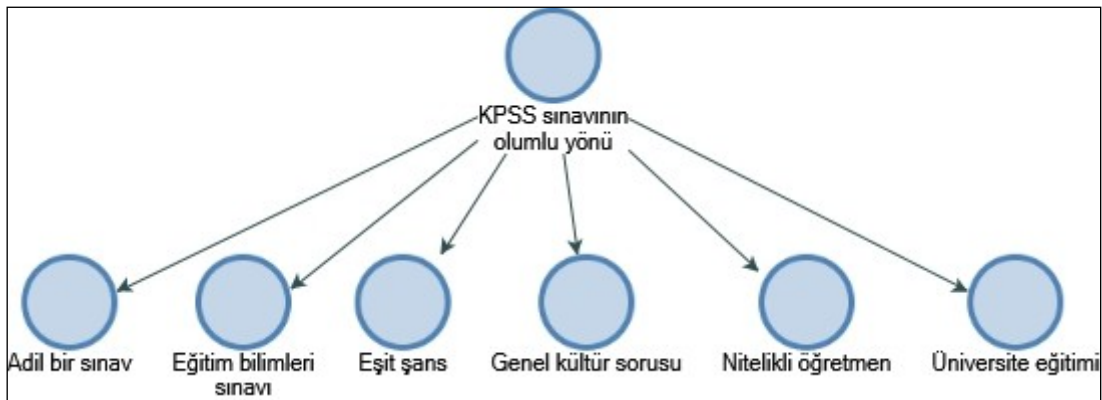
2.3. Verilerin analizi

Öğrenci cevapları birer yazılı doküman niteliğinde olduğu için, verilerin analizi nitel araştırma yaklaşımında yer alan içerik analizi metodu kullanılmıştır. İçerik analizi, bir yazılı metin içerisinde geçen ifadelerin belirli kategorilerle sınıflandırılması veya özel kodlamalar şeklinde istatistiksel olarak bir anlamlandırma işlemidir. Böylece elde edilen niceliksel sonuçlardan (metin içerisinde yer alan ifadelerin sayısal ağırlıkları) bir yorumlama yapılabilmesi sağlanır (Cohen, Manion ve Morrison, 2007). Toplanan 113 yazılı metnin içerik analizi Nvivo programı kullanılarak yapılmıştır. Analiz yapılırken öğrencilerin sorulan soruya verdiği yanıtlar sadece ilgili soruya bağlı olarak değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu durumda öğrencinin verdiği cevaplar ilgili soru teması altında kodlanmıştır. Her bir soru, soruya bağlı tema ve görüşler ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Görüşler, ilgili sorulara uygun temalar altında dallandırılmış ağaç şeklinde görselleştirilmiştir. Ayrıca, ilgili soru teması altında yer alan görüşler referans sayıları ile betimlenmiş, katılımcı görüşlerinden örnek alıntılar yapılmıştır.

3. BULGULAR

Fen Bilgisi Öğretmenliği A.B.D. nda gören öğrencilerin KPSS sınavına ilişkin görüş ve değerlendirmeleri aşağıdaki tablo ve grafiklerle sunulmuştur. Elde edilen bulgular alt araştırma sorularına göre sırası ile aşağıda verilmiştir. Her bir şekil ilgili soruya yönelik elde edilen görüşlerin çeşitliliğini göstermektedir. Ayrıca şekillerin altında görüşleri betimlemek için alıntılara yer verilmiştir.

3.1. Öğretmen Adaylarının KPSS’de Gördükleri Olumlu Yönleri Betimleyen Bulgular

Şekil 1. Öğrencilerin KPSS’ye yönelik olumlu düşünceleri

Şekil 1’de görüldüğü gibi öğrencilerin KPSS sınavına yönelik olumlu yöndeki görüşleri 6 alanda (düğüm noktası) toplanmıştır. Bu alanlara ilişkin olarak öğrenci görüşlerinden bazıları sırası ile şu şekildedir;

Adil bir sınav (1 referans): “Kişilere haksızlık yapılmadan gerçekleştiriliyor, kişi bildiklerini sınava dökmektedir, adil bir sınav sistemi”

Eğitim bilimleri sınavı (2 referans): “Kpss sınavının eğitim bilimleri bölümüyle öğretmen adaylarının eğitim konusunda bilgilerinin ölçülmesini doğru buluyorum”

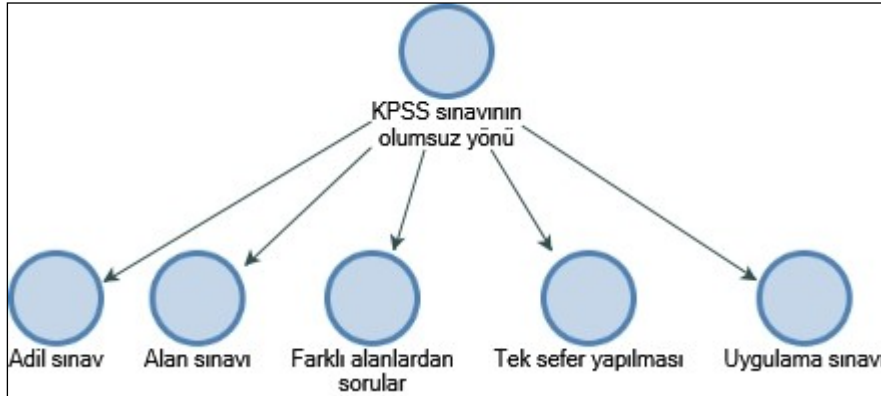
Eşit şans (4 referans): “herkese aynı sorular sorulup her üniversite mezununun eşit tutulması”

Genel kültür sorusu (9 referans): “Sınavda genel kültür sorulması çok güzel”

Nitelikli öğretmen (9 referans): “daha nitelikli kişilerin öğretmen olmasını sağlıyor. İnsanların gerekli bilgileri olup olmadığını ölçüyor olması olumlu yönlerindendir”

Üniversite eğitimi (1 referans): “üniversite eğitiminde alınan bilgilerin kpss sınavıyla değerlendirilmesi ve buna göre atamaların olması”

3.2. Öğretmen Adaylarının KPSS’de Gördükleri Olumsuz Yönleri Betimleyen Bulgular

Şekil 2. Öğrencilerin KPSS’ye yönelik olumsuz düşünceleri

Şekil 2’ de görüldüğü gibi öğrencilerin KPSS sınavına yönelik olumsuz yönlerdeki görüşleri 5 alanda (düğüm noktası) toplanmıştır. Bu alanlara ilişkin olarak öğrenci görüşlerinden bazıları sırası ile şu şekildedir;

Adil sınav (1 referans): “Sınavı hiç uygun bulmuyorum. Hiç adil değil”

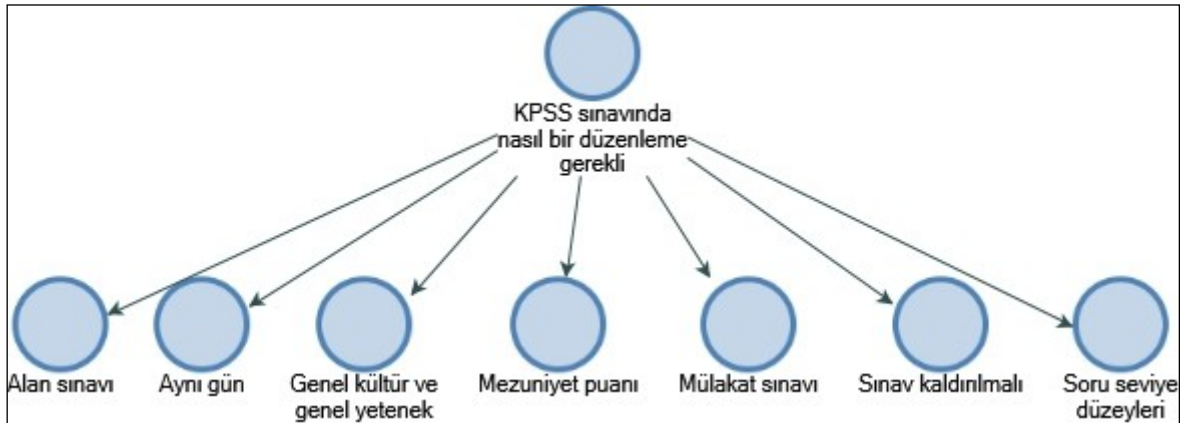
Alan sınavı (7 referans): “...yani alan dışı sorular sorulmaktadır bu da olumsuz bir yöndür herkes kendi alanında sınava tabi tutulmalı”

Farklı alanlardan sorular (3 referans): “Farklı alandaki soruları cevaplamak istemiyorum”

Tek sefer yapılması (1 referans): “4 yıllık eğitimi sadece 1 güne sığdırılıyor olması benim için olumsuz, yılda sadece bir kez kpss yapılması da bana göre olumsuz en az 2 defa yapılmalı”

Uygulama sınavı (2 referans): “sadece sınav olarak kalması uygulama olmaması”

3.3. Öğretmen Adaylarının KPSS’de Nasıl Bir Düzenleme İstediklerini Betimleyen Bulgular

Şekil 3. KPSS sınavında nasıl bir düzenleme gerekli

Şekil 3’ de görüldüğü gibi öğrencilerin KPSS sınavında gerekli gördükleri düzenlemeler 7 alanda (düğüm noktası) toplanmıştır. Bu alanlara ilişkin olarak öğrenci görüşlerinden bazıları sırası ile şu şekildedir;

Alan sınavı (12 referans): “Alan sınavı olmalı, her bölümün branş sınavı olmalı...”

Aynı gün (1 referans): “sınavların aynı günde olması düzeltilmeli”

Genel kültür ve genel yetenek (5 referans): “alan sınavı olmalı her bölümün branş sınavı olmalı genel kültür kaldırılmalı”

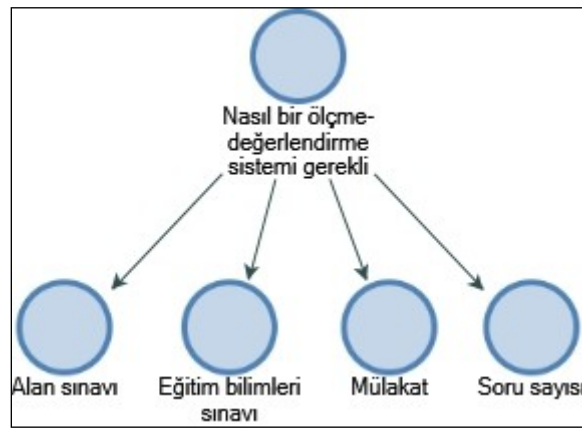
Mezuniyet puanı (2 referans): “okul puanının %60 ı sadece eğitim bilimi sınavının %40 alınarak toplam puana göre öğretmen ataması”

Mülakat sınavı (2 referans): “mülakat sınavının yüzdelik bir etkisi olmalıdır”

Sınav kaldırılmalı (3 referans): “sınav kalkmalı, üniversitedeki ders notları dikkate alınmalı”

Soru seviye düzeyleri (2 referans): “alan sınavı geliyorsa üniversite düzeyi sorular yerine ilköğretim ve ortaöğretim düzeyi sorular gelsin”

3.4. Öğretmen Adaylarının Nasıl Bir Ölçme-Değerlendirme Sistemi İstediklerini Betimleyen Bulgular

Şekil 4. Nasıl bir ölçme-değerlendirme sistemi gerekli

Şekil 4’te görüldüğü gibi öğrencilerin, nasıl bir ölçme-değerlendirme sistemi olmalı yönündeki görüşleri 4 alanda (düğüm noktası) toplanmıştır. Bu alanlara ilişkin olarak öğrenci görüşlerinden bazıları sırası ile şu şekildedir;

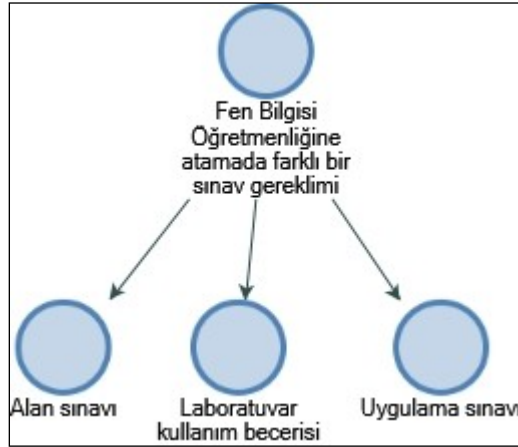
Alan sınavı (6 referans): “alan bilgilerine ait ölçme değerlendirme asıl maksat olmalı”

Eğitim bilimleri sınavı (2 referans): “eğitim bilimi sınavları kaldırılmalı öğrencinin alanında sorular sorulmalı...”

Mülakat (2 referans): “yine yazılı sınav olabilir ancak özellikle öğretmen olarak adaylara sözlü mülakat yapıp uygulama olması gerekir”

Soru sayısı (1 referans): “eğitim bilimlerinin sınav soruları çok fazla 100 soru sorulmalı”

3.5. Öğretmen Adaylarının Fen Bilgisi Öğretmenliğine Atamada İstedikleri Sınav Türlerini Betimleyen Bulgular

Şekil 5. Fen Bilgisi Öğretmenliğine atamada farklı bir sınav gerekli mi

Şekil 5'te görüldüğü gibi öğrencilerin, Fen Bilgisi Öğretmenliğine atamada farklı bir sınav gerekli mi yönündeki görüşleri 3 alanda (düğüm noktası) toplanmıştır. Bu alanlara ilişkin olarak öğrenci görüşlerinden bazıları sırası ile şu şekildedir;

Alan sınavı (8 referans): "Tabiki olmalı diğer sınavlar gibi kesinlikle olmamalı, alan sınavı olmalı gördüğümüz derslerden sınava girmeliyiz"

Laboratuvar kullanım becerisi (4 referans): "Laboratuvar bilgisini ölçme ve değerlendirmeye yönelik bir sistem geliştirilebilir"

Uygulama sınavı (4 referans): "fen ve teknoloji öğretmeni için 6, 7 ve 8. sınıflar için yapılan deneylerden uygulama sınavı olmalı"

4. TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı, Fen ve Teknoloji öğretmen adaylarının Türkiye'de uygulanan KPSS sınavına yönelik görüşlerini ortaya koymaktır. Bu amaçla yapılan analizler sonucunda, Şekil 2, 3, 4 ve 5 incelendiğinde katılımcıların alan sınavı yapılmasını gerekli ve yerinde buldukları (33 referans) tespit edilmiştir. Katılımcıların en fazla referansla belirttikleri bu görüşler Erdem ve Soylu (2013) tarafından yapılan çalışma sonucu ile örtüşmektedir. Araştırmacılar, öğretmen adaylarının KPSS ve alan sınavına ilişkin görüşlerini belirlemek için yaptıkları araştırmada öğretmen adaylarının %75'inin alan sınavının gerekli olduğu yönünde görüş bildirdiklerini ortaya koymuştur. Şimşek ve Akgün (2014) Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünde öğrenim gören öğretmen adaylarının KPSS sınavına yönelik görüşlerini inceledikleri çalışmada, öğrencilerin alan sınavının yapılmasını olumlu karşıladıkları ortaya çıkmıştır. Elde edilen bu sonuçlar ışığında; KPSS sınavındaki alan sınavının, gereklilik arz eden bir sınav olduğu söylenebilir.

KPSS'nin bir diğer önemli bölümü olan 'Genel Kültür ve Genel Yetenek' sınavına yönelik katılımcıların farklı görüşler ortaya koyduğu görülmektedir. Şekil 1'de görüldüğü gibi genel kültür sınavını olumlu olarak değerlendiren katılımcıların (9 referans) yanı sıra, Şekil 2'de yer aldığı üzere farklı alanlardan soruları

cevaplamak istemeyen (3 referans) katılımcı görüşlerinin olduğu görülmektedir. KPSS sınavında nasıl bir düzenleme gerekir sorusuna karşılık Şekil 3’de katılımcı görüşleri incelendiğinde genel kültür ve genel yetenek sınavının kaldırılması yönünde görüşlerinin (5 referans) ağırlık kazandığı görülmektedir. Katılımcı görüşleri referans sayıları dikkate alındığında, genel kültür ve yetenek sınavının yerinde bir uygulama olduğu söylenebilir. Bu sonuç, Eraslan’ın (2004) yaptığı çalışma sonucu ile farklılık göstermektedir. Araştırmacının, veri toplamak için kullandığı 25 soruluk hazır anketi içerisinde yer alan “KPSS bizim genel kültür ve genel yetenek bilgi düzeyimizi ölçecek bir niteliktedir” önermesine katılımcıların katılmadığı ortaya çıkmıştır. Şekil 1, 2 ve 3’te katılımcıların genel kültür ve genel yetenek sınavının uygun bir sınav olması veya kaldırılmasına yönelik görüşleri ve literatürdeki çalışma sonucu birlikte değerlendirildiğinde, KPSS’de yer alan genel kültür ve yetenek sınavının yapılması uygun olmakla birlikte bazı düzenlemelere de ihtiyaç olduğu düşünülebilir.

KPSS’de sadece öğretmen adaylarının girmesinin gerekli olduğu eğitim bilimleri sınavına yönelik katılımcı görüşleri incelendiğinde, şekil 1’de görüldüğü üzere olumlu yönde görüş (2 referans) bildirilmesine karşın şekil 4’de kaldırılması (2 referans) yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Bununla birlikte görüşler detaylı incelendiğinde katılımcıların olumlu görüş olarak “Kpss sınavının eğitim bilimleri bölümüyle öğretmen adaylarının eğitim konusunda bilgilerinin ölçülmesini doğru buluyorum” şeklinde ifade yer alırken, kaldırılması yönünde “eğitim bilimi sınavları kaldırılmalı öğrencinin alanında sorular sorulmalı...” şeklinde ifade yer almaktadır. Ayrıca, şekil 2’de farklı alanlardan soruların olmamasına yönelik “Farklı alandaki soruları cevaplamak istemiyorum” şeklindeki görüşler, katılımcıların sadece kendi alanlarından soruları cevaplamak istediklerini göstermektedir. Çoban, Gündoğdu ve Zirek (2009) yaptıkları çalışmada, Beden Eğitimi Öğretmen adaylarının “Sadece BESYO mezunlarının girebileceği mesleki soruların olduğu bir sınav sistemi getirilmelidir” sorusuna adayların önemli derecede katıldıkları sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adayları KPSS sınavında sadece kendi alanlarına yönelik soruların sorulmasını önemli ölçüde benimsemişlerdir.

Sınavın adil bir sınav olduğu yönünde (1 referans) katılımcı görüşlerinin yanında adil bir sınav olmadığı yönünde (1 referans) görüşler eşit ağırlıkta olduğu görülmektedir. Bununla birlikte katılımcılar sınavın olumlu yönü olarak; nitelikli öğretmen seçimi için (9 referans) gerekli olduğunu ve sınava girenlere eşit şans verdiğini (4 referans) düşünmektedirler. Öğretmen adaylarının KPSS’ye yönelik görüşlerine dayalı diğer çalışmalar incelendiğinde; sınavın objektif bir sınav olmadığı (Eraslan, 2004), öğrencilerde 2013 yılından önce yapılan sınavların adaletsiz olduğu kanısının hakim olduğu (Demir ve Bütünler, 2014), öğrencilerde sınavın objektifliğine yönelik tereddüt yaşandığı ve ezbere dayalı bir sistem yerine farklı becerilerinde ölçüldüğü bir sınavın olması gerektiği yönünde görüşlerin (Karakaş ve Güleş, 2013) olduğu görülmektedir. Öğretmen adayları sınavın adil veya adil olmaması durumunu, KPSS sorularının eğitim gördükleri kendi alanları ile ne derece ilişkili veya ilişkili olmadığı yönüyle değerlendirdikleri görülmektedir.

Şekil 2, 3, 4 ve 5 incelendiğinde katılımcıların uygulama (2+4 referans), mülakat (2+2 referans) ve laboratuvar becerilerini ölçen (4 referans) bir sınavında gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç bir kısım araştırma sonuçları ile de örtüşmektedir. Öğretmen adayları KPSS’de sadece bilişsel becerilerin ölçülmesinin yeterli

olmadığı, duyuşsal becerilerinde ölçülmesi gerektiğini ifade etmişlerdir (Çoban vd., 2009; Eraslan, 2004). KPSS'nin norm kaynaklı test yorumlama tipi ile değerlendirildiği düşünöldüğünde, yapılan sınavın belirli bir grup içerisinde puan sıralamasında en üst sırada yer alan bireylerin nitelikli sayılabileceğini göstermektedir. Ancak öğretmen adaylarının belirttiğı gibi farklı alanlardaki becerilerinin de değerlendirilebilmesi norm kaynaklı test yorumlama ile mümkün olmadığı, ölçüt kaynaklı test yorumlama tipi sınavlara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Fen ve Teknoloji öğretmen adaylarının Türkiye'de uygulanan KPSS sınavına yönelik görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmada, öğretmen adaylarının alan sınavına yönelik görüşlerinin olumlu olduğu görölmektedir. Bununla birlikte Genel Kültür ve Genel Yetenek sınavlarına yönelik öğretmen adayları farklı görüşlere sahiptir. KPSS'de yer alan Eğitim Bilimleri Sınavı için öğretmen adaylarının görüşleri olumlu olmakla birlikte, adaylar daha çok kendi alanlarına yönelik sınavları benimsedikleri tespit edilmiştir. Sınavın adil bir sınav olmadığına yönelik görüşler olmasının yanında adil olduğuna yönelik görüşlerinde olduğu ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte adayların nitelikli öğretmenlerin seçilmesinde KPSS'nin olumlu bir değerlendirme yaptığı yönündeki görüşler tespit edilmiştir. Ayrıca, sınavın adil olup olmamasındaki kriterin sınav sorularının öğretmen adayının alanı ile ne derece ilişkili olduğuyula da değerlendirildiğı ortaya çıkmıştır. Öğretmen adayları; norm kaynaklı test yorumlama tipi olan KPSS'nin sadece belirli alanlardaki becerilerini yazılı olarak değerlendirmesinin yeterli olmadığını, ayrıca ölçüt kaynaklı test yorumla tipleriyle yapılacak uygulama sınavları ve sadece Fen ve Teknoloji öğretmen adaylarına yönelik laboratuvar kullanım becerilerinin de değerlendirilmesi gerektiğı yönünde görüşler bildirdikleri tespit edilmiştir.

Öğretmen seçme iki aşamalı olmalıdır. İlk aşama olan teorik sınavla öğretmen adaylarının alan bilgisi, genel kültür ve yetenek bilgisi ve eğitim bilimleri sınavı ile pedagojik alan bilgisi değerlendirilmelidir. İkinci aşamada ise, uygulamaya yönelik öğretmenlik performansının sergilenmesi sınanmalıdır. Bu sınama işlemi Fen ve Teknoloji Öğretmen adayları için laboratuvar kullanımına yönelik psikomotor becerilerin değerlendirilmesi şeklinde olmalıdır.

Özetle, norm kaynaklı test yorumlama tipi KPSS öğretmen adaylarının seçimi için yeterli değildir. Ayrıca ölçüt kaynaklı test yorumlama tipi değerlendirmelerin de sınava eklenmesi veya ayrıca yapılması gerekmektedir.

Öğretmenlik mesleki yeterlik alanları ve Fen ve Teknoloji Öğretmenliği özel alan yeterlikleri birlikte değerlendirildiğinde, mesleğe uygun en iyi öğretmen adayını seçmek için geliştirilebilecek bir değerlendirme sistemi uzun ve geniş kapsamlı araştırmalar gerektirmektedir. Öğretmenlik mesleğine atanmak için pek çok adayın yarıştığı sistemde KPSS şu an için en iyi seçim olarak görölmekle birlikte ihtiyaçlar doğrultusunda düzenlemelerin de yapılması yerinde olacaktır. Bu ihtiyaçların neler olduğu ve her bir öğretmenlik alanına özel nasıl bir düzenlemenin yapılması gerektiğı konusunda diğer öğretmenlik alanlarında da çalışmalar yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Bloxham, S., ve Boyd, P. (2007). *Developing Effective Assessment in Higher Education: A Practical Guide*: McGraw-Hill Companies, Incorporated.
- Çoban, B., Gündoğdu, C., ve Zirek, O. (2009). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği adaylarının kamu personeli seçme sınavı ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *e-journal of New World Science Academy*, 4(4).
- Cohen, L., Manion, L., ve Morrison, K. (2007). *Research methods in education* (6th ed.). London ; New York: Routledge.
- Demir, S. B., ve Bütüner, K. (2014). Sosyal Bilgiler Öğremen Adaylarının Alan Sınavına Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(2), 113-128.
- Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik mesleğine girişte Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) yönteminin değerlendirilmesi. *International Journal of Human Sciences*, 1(1).
- Erdem, E., ve Soylu, Y. (2013). Öğretmen Adaylarının KPSS ve Alan Sınavına İlişkin Görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1).
- Erden, M. (1998). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Erden, M. (2005). *Öğretmenlik mesleğine giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Eskicumalı, A. (2013). Eğitim Bilimine Giriş. In Y. Özden ve S. Turan (Eds.), *Eğitimin Temel Kavramları* (3 ed., pp. 2-22). Ankara: Pegem Akademi.
- Evers, W. M., ve Walberg, H. J. (2004). *Testing student learning, evaluating teaching effectiveness*. Stanford, Calif.: Hoover Institution Press.
- Gürbüz, S., ve Şahin, F. (2014). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Karakaş, S., ve Güleş, H. (2013). Öğretmen Atamalarında Esas Alınan Merkezi Sınavın (KPSS) Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6(1), 102-119.
- Lodico, M. G., Spaulding, D. T., ve Voegtler, K. H. (2006). *Methods in educational research : from theory to practice* (1st ed.). San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- MEB. (2004a). Fen ve Teknoloji Öğretimi Özel Alan Yeterlikleri. Erişim: 23 Eylül, 2014
- MEB. (2004b). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri. Erişim: 23 Eylül, 2014
- ÖSYM. (2007). *Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)-2007 Klavuzu*. Ankara: Meteksan A.Ş.
- Pellegrino, J. W., Chudowsky, N., ve Glaser, R. (2001). *Knowing What Students Know: The Science and Design of Educational Assessment*: The National Academies Press.
- Reynolds, C. R., Livingston, R. B., ve Willson, V. (2006). *Measurement and Assessment in Education*. United States of America: Pearson Education, Inc.
- Woolfolk, A., Hughes, M., ve Walkup, V. (2008). *Psychology in Education*. Madrid: Pearson Education Limited.

EXTENDED ABSTRACT**Introduction**

Education is containing tree item. These are teacher, student and curriculum. All items are important in education but teacher is strategic significance. In Turkey, question of debate is how to train teachers, and how to select the best candidate of teacher, and how they are employing. Different models have been used to solve those problems for many years. Today, Faculty of education department of universities is undertaking training of candidate of teachers, and Higher Education Examination-Undergraduate Placement Examination is responsible for selecting the best teacher from graduated candidate of teachers.

There are different exams in different levels of education in Turkey that make sort according to academic success of the students and exams to define the successful students in the group depending on that sort. These exams are TEOG (High school entrance exam), LYS (university entrance exam), and KPSS (an exam to be appointed as a client at state). These three exams basically aim to choose the successful people in the group. However, KPSS can be claimed as the most critical and important exam in choosing qualified people who can perform their job the best.

KPSS, The Public Personnel Selection Examination (PPSE), selects persons from different disciplines. Such as; engineering, administrative sciences, health sciences etc. A person, graduated from different fields in university, needs to be selected by appropriate assessment and evaluation.

Answers to the following questions are tried to be given “ Is KPSS adequate in choosing a teacher at science and technology field and what do the teacher candidates think of whether an alternative examination system is necessary or not?”

Method

To determine sample, it was paid attention to take the ideas of all students at all grades at the department of science and technology. 113 students` opinions, who study at an education faculty of a middle sized university which has recently been established, were evaluated. Purposive sampling method is used to select from candidate of teacher in faculty of education. Qualitative research approach is used, the open-ended written form consists of five questions is used to define students` approaches. Students` answers were collected written via these forms. Content analysis was done for 113 written documents in this study which is conducted with the student who study at science and technology teaching department from grade 1 to 4. Students` opinions are collected with five different open ended questions. These questions; what is the positive side of KPSS that you like? What is the negative side of KPSS that you dislike? What kind of regulation should be done? What kind of assessment and evaluation system is needed? What do you suggest? Is another exam necessary for a teacher candidate who would be appointed as science and technology teacher? What do you suggest? These questions were submitted in writing to the students and were asked to write their thoughts. Because the

student responses are written document, content analysis method which is in qualitative research approach was used in the analysis of the data.

Conculusion and Discussion

It is an appropriate implementation to include subject knowledge in KPSS. There is no need for the KPSS to be revoked nor replaced by another examination. However, it is considered necessary to conduct an oral interview exam for the teaching profession. Such an examination to be included will enable teaching candidates to be evaluated with regards to their affective sides. Within this oral interview examination or with a separate specific exam, it can be possible to assess laboratory skills of science teaching candidates. Thus, in addition to the learning with regards to knowledge, skills in psychomotor perspective can be measured.

When teaching professional proficiency subject and Science and Technology Teaching special subject proficiency are evaluated together, choosing the most suitable teaching candidate requires an improbable assessment system and long comprehensive research. While KPSS is considered as the best election in the system where so many candidates are competing to be assigned as teaching professionals, it will be appropriate to make regulations in line with the requirements. Studies should be done in order to figure out what these requirements are and what kind of specific regulation to be made for each teaching subject as well as other teaching subjects.